

**Debreceni
Hunyadi János Általános Iskola**

**HATÁRTALANUL! PROGRAM
PÁLYÁZATI BESZÁMOLÓ**

„Hunyadisok kirándulása Erdélyben-7.a és 7.c”

HAT-KP-1-2024/1-001012

Debrecen
2025

A Debreceni Hunyadi János Általános Iskola lehetőséget kapott arra, hogy elvigye a 7. évfolyamos diákjait kirándulásra a Határtalanul! program keretein belül Erdélybe. A 7.a és 7.c osztály közös pályázatban együtt vett részt az utazáson április 8-13. között. 37 diák és 4 kísérő utazott el Székelyföldre.

Előkészítő órák:

A két osztályban külön tartottuk meg az előkészítő órákat, két-két osztályfőnöki órán. „Határtalanul! Barangoló digitális tartalomtár” (<https://www.okosdoboz.hu/hu-HU/Hatarontuli>) nevű alkalmazást használva ismerhettek meg tanulók érdekességeket a helyszínekről, látványosságokról. Az izgalmas és érdekes feladatsorokat tableten, és digitális tábla segítségével oldották meg. Az előkészítő órák megtartása után tudással, motivációval, valamint nagy izgatottsággal felvértezve indulhatott útnak a 7. a és 7.c osztály.

1. nap (04. 08. kedd):

A Grand Tours által biztosított buszok a Főnix Aréna parkolójába vártak minket. 5:30-kor volt a gyülekező. A korai indulás ellenére is a gyerekek szemében nem fáradtság, hanem izgatottság látszott. A többi iskola tanulói is időben és pontosan érkeztek meg. A tankerület, valamint a szervezők készségesen segítettek minket a csomagok felpakolásában, valamint a buszokon való elhelyezkedésben. A buszban az Ady Endre Gimnázium tanulóival utaztunk együtt. Szerencsére a másik iskola kollégáival zökkenőmentesen ment a kommunikáció és zavartalanul utazhattunk.

Az út során rövid pihenőt tartottunk a Királyhágón. A buszról megtekinthettünk a díszes cigánypalotákat. Az idegenvezetőnk egyes településeken való áthaladáskor és látványosságok megtekintésekor számos érdekességet osztott meg nekünk.

Bánffyahunyadon megtekintettük a református templomot, ahol Jakab Mihály Gyula parókus lelkész mutatta be a templom lebilincselő történetét.

A késő délutáni órákba megérkeztünk Korondra, ahol elfoglaltuk a szálláshelyünket a Forrás Panzióban. A fogadtatás nagyon szívélyes volt. A vendéglátóink mindenben segítettek minket. A szobák kiosztása után finom, hagyományos vacsorával fogadtak minket a szállásadók.

2. nap (04. 09. szerda):

A másnap reggel kiadós reggelit kaptunk, így teli hassal indulhattunk útnak.

A programunk első állomása Bözödújfalú, valamint a bözödújfalui emlékpark megtekintése volt. Itt Szócs Lajos „Lajoska” fogadott minket, aki elmesélte a falu sanyarú

sorsát, melyet a tanulók síri csöndben hallgattak végig. Elmesélte nekünk, hogy egy volt bözödújfalui lakos, Sükösd Árpád által 1995-ben egy siratófal készült, ahol a helyiek minden év augusztus első szombatján összegyűlnek megemlékezni az elhunytakról. Megtudtuk, hogy egy alulról szerveződő kezdeményezés formájában létrehozták a Bözödújfaluerért Egyesületet, melynek célja, hogy ne felejtsék el a falu történetét, illetve emléket állítsanak azokért, akik

sokat tettek a falu megmentéséért, valamint a falu kulturális örökségének továbbítása is céljuk. A későbbi években a siratófal mellé egy kiállítás keretein belül az egykori faluról képek kerültek ki, majd egy harangot állították ki, ezzel is megemlékezve a településről. Az emlékpark területén elhelyezésre került egy kopjafa-falu is, amelyekre a falu házszámai kerültek fel

ezzel, valamint elhelyezkedésükkel is szimbolizálva az elárasztott falu utcáinak és házainak régi helyeit. A kegyhely megtekintése után közösen elénekeltük a magyar himnuszt.

Ezután az utunk Kőrispatakra vezetett, ahol a mi csoportunk előbb a „búza-útját” járta végig, megtekintve a malmot, majd programunk a „szalma-útján” folytatódott. Itt a

szalmafeldolgozás, a szalmakalap, valamint a szalmából készített dísz tárgyak elkészítésének a módját fedezhettük fel. Megmutatták nekünk, hogyan lesz néhány szalmaszálból angyalka, könyvjelző, kalap vagy éppen csillag. A gyerekek saját kezűleg is elkészíthették a saját tárgyaikat, valamint az osztály minden dísz tárgyból kapott 1-1 darabot emlékül. Megtudtuk, hogy a szalmakalap-készítés több évtizedes múltra tekint vissza, és a falu kiváló minőségű kalapokat készít. A kalapkészítés menetének megtekintése után a helyi ajándékboltban lehetett kézműves ajándéktárgyakat vásárolni, vagy a finom lángost megkóstolni.

Következő helyszínünk Fehéregyháza volt, ahol a Petőfi Emlékparkba látogattunk el. A

parkban élvezetes előadást hallgathattunk meg Petőfi utolsó óráiról, ill. a park létrejöttéről.

Következő megállónk Székelyderzs volt, ahol egy impozáns unitárius templomot mutattak be számunkra. A templom érdekessége, hogy tatárjáráskor rengeteg embernek adott menedéket, valamint sikeresen visszaverte a támadó tatárokat is.

Ezután tértünk vissza a szálláshelyünkre, ahol finom vacsorával vártak minket.

Sokáig azonban nem pihengethettünk, mert az este még tartogatott meglepetéseket. Folklor és táncház esten vettünk részt a helyi művelődési házban, ahol a köröndi iskolai fúvószenekar, néptánc és ének szórakoztatott bennünket. A bátrabbak a színpadon is kipróbálták tánc tudásukat. Végül közösen énekeltük el az Ismerős arcok: Nélküled című dalát, majd a magyar himnuszt. A helyi iskola tanulóinak ajándékkal kedveskedtünk a műsor végén. Búcsúzóul farsangi fánkot kaptunk a vendéglátóinktól.

3. nap (04. 10. csütörtök):

Harmadik napon indultunk a leghosszabb utunkra. Elsőként ellátogattunk Csíksomlyóra, ahol minden évben hatalmas létszámmal megrendezik a Csíksomlyói búcsút, mely az erdélyiek életében kiemelt fontosságú esemény. A zarándoklat már a középkorban kiemelt szerepet kapott, de az 1990-es évekre lett központi rendezvénye az erdélyi és a magyar keresztény egyháznak. 1993-tól már a kegytemplom helyett a szabadtéren tartják meg a rendezvényt, hisz oly sok ember látogat el ide, hogy a hatalmas templom nem tudja őket befogadni.

Csíksomlyón mi is látogatást tettünk a csíksomlyói Mária Kegyetemplomba, mely magával ragadta a tanulókat. A kegytemplom a magyarság egyik legnagyobb zarándokhelye és egyúttal legfontosabb kultúrtörténeti emlékhelye is. A templom története már a 15. századra nyúlik vissza. A templom legértékesebb része az oltárnál található szobor, mely Szűz Máriát a kis Jézussal ábrázolja, ami 2,27 méter magasságával a világ egyik legnagyobb kegyszobra. Az idelátogatók hódulatukat fejezik ki azzal, hogy megcsókolják, megsimogatják a szobor lábát, vagy éppen hozzáérintik a kegytárgyaikat. A diákok is nagy érdeklődéssel nézték a szobrot, volt olyan, aki szintén tiszteletét fejezte ki érintés vagy egy ima által.

Ezután meglátogattuk a Csíki Chips és Sör Manufaktúrát, ahol a gyerekek a chipsgyártás folyamatát, a pityókafeldolgozást, a kísérotanárok közül néhányan pedig a Csíki Sör elkészítési procedúráját tekinthették meg. A gyerekek, valamint a kísérő tanárok is kaptak 1-1 csomag chipset, melyet nagy örömmel fogyasztottak el az út során.

Ezután gyönyörű hóesésben folytattuk utunkat egészen a Gyimesekig, ahol a helyi idegenvezetőnk elmondta, hogy itt élnek a csángók. Megtudtuk, hogy a csángók egyrészt a Moldvába menekült, másrészt az Erdélyben maradt székelyektől származnak. A csángók sajátos kultúrával és beszéddel is rendelkeznek.

Gyimesek mellett megnézhattuk az ezeréves határt Gyimesbükkön. Kifejezetten érdekes volt a gyerekek számára az idegenvezető beszámolója a történelmi Magyarországról és annak elcsatolásáról.

Elmondta nekünk, hogy manapság már az Ezeréves határ legfontosabb, kézzel fogható szimbóluma a 30-as vasúti őrház, amely a román-magyar állam közti szerződés alapján létrejött, Csíkszereda-Gyimesbükk-Palánka-Kománfalva vasútvonal részeként épült 1896-1897 között. Érdekesség továbbá, hogy ez volt a Magyar Királyi Államvasutak legkeletibb őrháza.

4. nap (04. 11. péntek):

Ezen a napon a környékkel ismerkedtünk meg. Első állomásunk Farkaslaka volt, ahol Tamási Áron sírját koszorúztuk meg, valamint megtekintettük az író szülőházát is. A helyi idegenvezetőtől megtudtuk, hogy Tamási Áron szegény, székely földműves család gyermeke volt. Parasztházuk egyik szobáján tíz testvérével osztozkodott, a másikban nagyszülei éltek. A testvérek közül csak öten érték meg a felnőttkort, és szinte mindenki biztosra vette, hogy Tamási Áron viszi tovább a család gazdaságát. De ez nem így lett, mivel egy baleset folytán elveszítette a hüvelykujját, ezért szülei kitaníttatták. A

„szerencsétlenség” voltaképpen szerencsését jelentette: kitört a paraszti társadalomból, korának úri székely embere, népi írója lett, aki az utókorral is megismertette Farkaslakát, kapaszkodót adva ezzel falusi társainak.

A nap további részében a korondi kézművesség jeles mestereivel találkozhattunk. Elsőként a helyi kürtőskalács-készítőkhöz érkeztünk meg. Itt megismerkedtünk a hagyományos, erdélyi kürtőskalács elkészítésével. A vállalkozó szelleműek kürtőskalács sütésébe kezdtek, s a maguk sültötte finomságot azon frissiben meg is ehették. A többiek sem maradtak éhen: ők is kaptak egy-egy kürtőskalácsot.

Ezután következett az ebéd, de nem is akármilyen, hiszen az egyik család vendégelt meg minket. A család hosszú évek óta foglalkozik pityókás vertkenyér-készítéssel, valamint házi szörp és gyógynövényes tea előállításával. Ezekből nem voltak restek kínálni is minket. Ezek mellett még házi készítésű sajtokkal, szalonnával, lekvárral és zsírral is megterítették az asztalokat. Miután jóllaktunk volt lehetőségünk vásárolni is ezekből a termékekből, ezzel is támogatva a helyi termelőket.

A kiadós és finom ebéd után a sófeldolgozás folyamatát mutatták meg nekünk. Itt vicces és érdekes módon ismerhették meg a tanulók a parajdi só útját a bányából az asztalig. Saját kezűleg tapasztalhatták meg a gyerekek a só egészségre gyakorolt hatását, mivel a sóvágás bemutatása során belélegezhatték a sófelhőt.

Ezután mindenki kapott fejenként 1 kg parajdi sót, amit majd otthon az ebédhez elfogyaszthatnak. A gyerekeknek volt lehetőségük vásárolni is a sóból készült termékekből, hiszen a feldolgozó melletti kis ajándékboltban kedvükre válogathattak.

Ezután Máté Károly taplász mesternél jártunk. Ez a mesterség kifejezetten érdekes volt számunkra, mivel egy igazi kuriózumnak számít a környéken. A taplász mesterség lényege, hogy taplógombából készítenek különböző használati- és dísz tárgyakat. Néhányan ki is próbálhatták az eszközök használatát. Megtudtuk azt is, hogy a taplógomba elégetéséből származó füst nyugtató hatású. Aki akart vihetett a megmaradt taplógombából otthonra is. A műhelyben taplógombából készült hűtőmágneseket is vásárolhattak a gyerekek.

Következő helyszínen a szövés mesterségével ismerkedtünk meg. A szövő asszony több mint 100 éves szövőszéken mutatta be tudományát. Elmondása szerint ő az egyetlen a faluban, aki még ezzel foglalkozik a mai napig is. Szerencsére más országokból is vannak tanítványai,

akik szívesen tanulják ezt a mesterséget. A műhelyben gyönyörű szőtteket csodálhattunk meg, melyek itt helyben készültek.

5. nap (04. 12. szombat):

Ezen a napon a természet szépségeiben gyönyörködhattunk. Utunk, mint ahogy az elmúlt napokban is, havas tájakon vezetett keresztül. Az áprilisi hóesés, a hógolyózás külön élményt jelentett a gyerekek számára.

Szováta volt az első megállónk, ahol a gyönyörű Medve-tavat jártuk körbe. Érdekességgént megtudtuk, hogy azért nevezik Medve-tónak, mivel formája egy medvét ábrázol, illetve a sótartalma miatt akár 80 fokok is lehet a tó hőmérséklete. Megtudhattuk azt is, hogy többféle betegség gyógyítására is alkalmas a víz.

Séta a Békás-szorosban: több tanuló számára ez volt a legszebb élmény a kirándulás alatt. Gyönyörű fotók készültek a meredek sziklákról, s az alatt csörgedező patakról is.

A nap utolsó helyszíne a Gyilkos-tó volt. A tó sajátosságát és varázsát a keletkezésekor elárasztott fenyőerdőből visszamaradt, fenyőcsonkokkal teletűzdelt, zöldes árnyalatú vízfelület adja meg. Rövid séta, nézelődés és vásárlás után nehéz szívvel indultunk útnak, mert tudtuk, hogy lassan végéhez közeledik a kirándulásunk.

6. nap (04. 13. vasárnap):

Ezt a napot már csak hazautazással töltöttük. Út közben megálltunk a Királyhágónál is, ahol az élénk táruló lenyűgöző táj megpecsételte az amúgy is felejthetetlen kirándulást.

Délután fél három körül értünk a Főnix Aréna parkolójába, ahol már a szülők vártak a gyerekekre. A diákok fáradtan, de csillogó szemekkel vették át a bőröndjeiket és indultak haza a jól megérdemelt pihenésért.

Osztályfőnöki órákon mindkét osztály tanulóival közösen átnéztük a kirándulás alatt készült fotókat. Felelevenítettük az átélt élményeinket, legkedvesebb emlékeinket. Közösen kiválasztottuk a legjobb fényképeket, és ezekből fotókiállítást készítünk, amelynek segítségével bemutatjuk kirándulásunk legemlékezetesebb pillanatait. Bemutatjuk a pályázat programjait, amelyek felejthetetlen élményekkel gazdagították diákjainkat és kísérőiket egyaránt.

Az egész erdélyi kirándulás csodálatos és felejthetetlen volt. A gyerekek visszajelzései alapján elmondhatjuk, hogy nagyon élvezték az egészet. Örültek, hogy minden nap kaptak frissítő vizet, valamint ebédet. Sokat sikerült tanulni az erdélyi kultúráról, a székelyek mindennapi életéről, illetve jobban megértették, hogy milyen az elszakított területeken élni. Úgy gondoljuk, hogy hatással volt a gyerekekkel az egész Határtalanul! program. A célját a projekt elérte, mert ha még voltak olyan programelemek is, melyek nem kötötték le annyira a gyerekek figyelmét, mégis a legtöbb esetben csöndben, tisztelettel, átérzéssel hallgatták a történeteket, csinálták a feladatokat. Többen jelezték, hogy szülőkkel mindenképpen vissza fognak jönni Erdélybe. Így nem csak a program volt határtalan, hanem a jókedvük is!

Köszönjük a Debreceni Tankerületi Központnak az utazás lehetőségét, és a szervezést!

